

ניתוח שאלון - השפעת התקופה וקבלת החלטות בנושא לימודים באקדמיה בקרב משתתפי תכנית רואד

אוגוסט 2024

הסקר נבנה ונערך על ידי הנהלת רואד בהובלת נעים אבו חרפה סמארה וסגן
המנהלת ד"ר סלמאן סויד.

תודות:

- ❖ ד"ר מריאן תחאוכו ראשת המרכז למדיניות כלכלית של החברה הערבית
- ❖ חוקרת חנין מטר חוקרת במכון אהרן למדיניות כלכלית.
- ❖ אומיה פאעור מנהלת פיתוח ידע והדרכה רואד.
- ❖ מנהלי אזור רואד
- ❖ רכזות ורכזי רואד

מטרת הסקר

מחקר זה נועד:

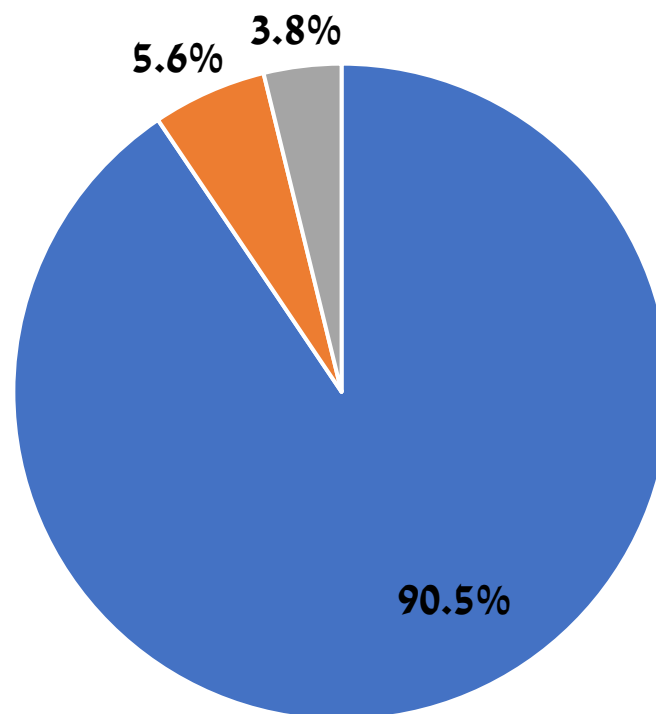
- למפות עמדות ותפיסות של משתתפי התכנית דגש על י"ב.
- לזהות גורמים משפיעים על החלטות המשתתפים בנוגע לאקדמיה ובחירת מקצוע לאור התקופה.
- לבחון את מידת השפעת גורמים חיצוניים על תהליכי בחירת מסלול אקדמי ותעסוקתי.

ממצאי המחקר ישמשו:

- **את כלל המעוניינים** בהבנת הגורמים המשפיעים על צעירי החברה הערבית בבחירת העתיד במיוחד בשנה הנוכחית.
- **צוותי האקדמיה היכרות מקדמית עם הצעיר הפוטנציאלי מהחברה הערבית דרוזית צ'רקסית ודיוק המענים השונים והשיח עם הסטודנטים אחרי ההשתלבות באקדמיה.**
- **צוותי העבודה של רואד** לפיתוח והתאמת תכניות העבודה לשנה הקרובה ותהליכי הליווי לצורכי הצעירים.

השתתפו בסקר 1386 צעירים כאשר רובם היו ילידי 2006

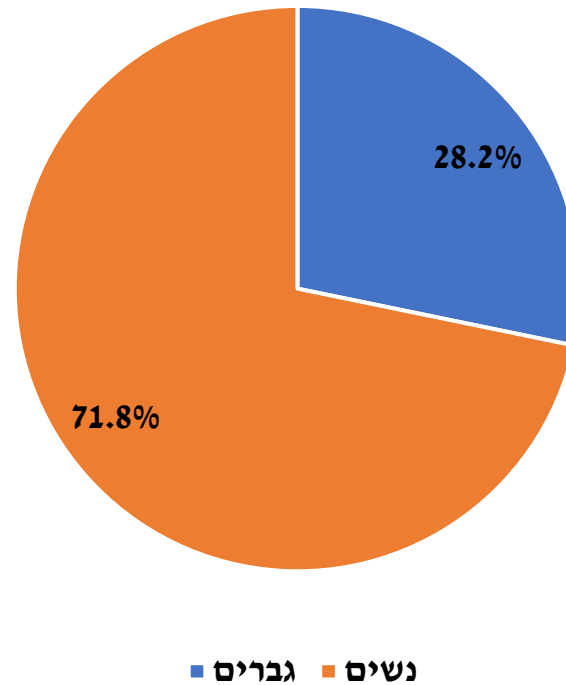
יותר מ- 90% ממשתתפי המחקר הם ילידי 2006

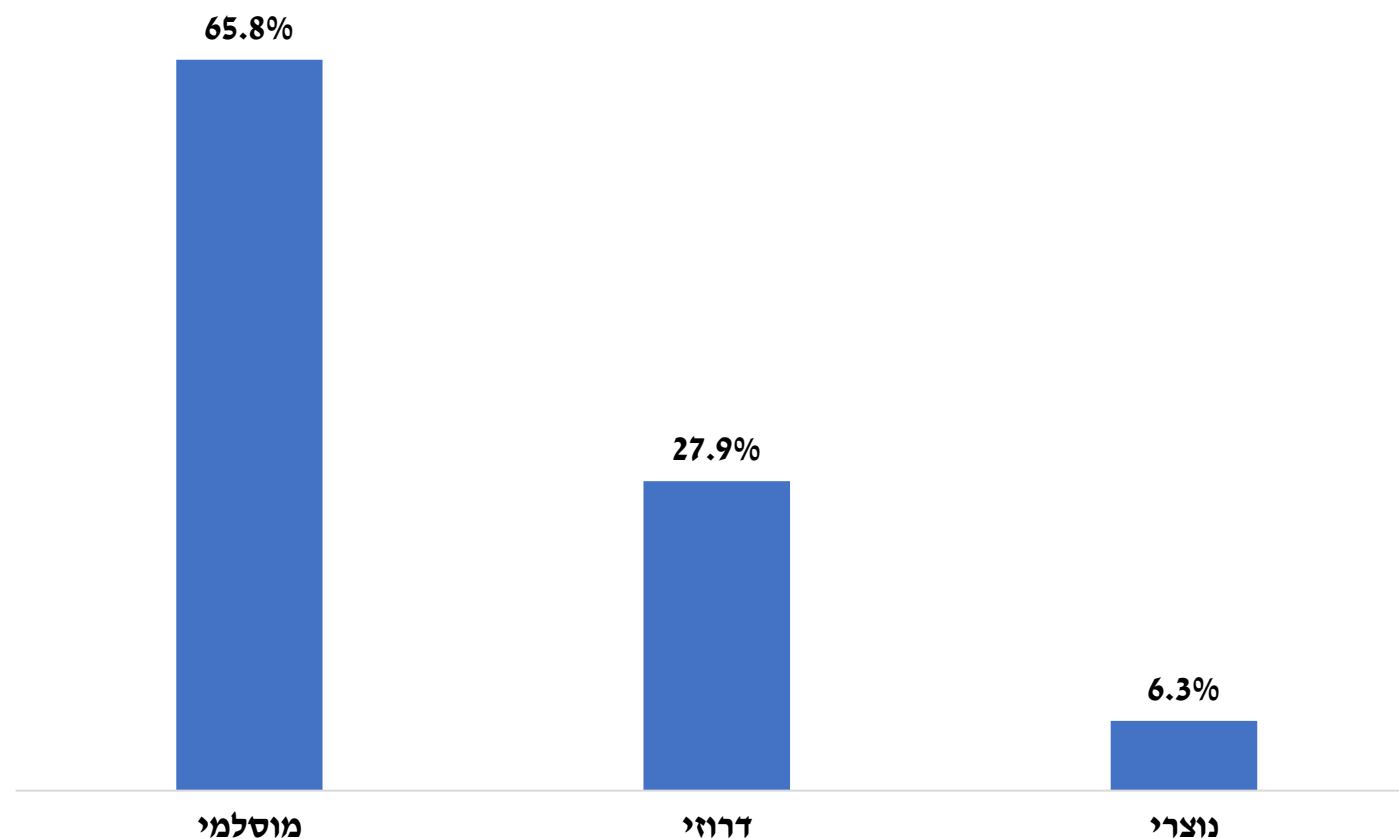
■ 2006 ■ 2007 ■ אחר

השתתפו בסקר קרוב ל- 1000 נשים לעומת כ- 400 גברים

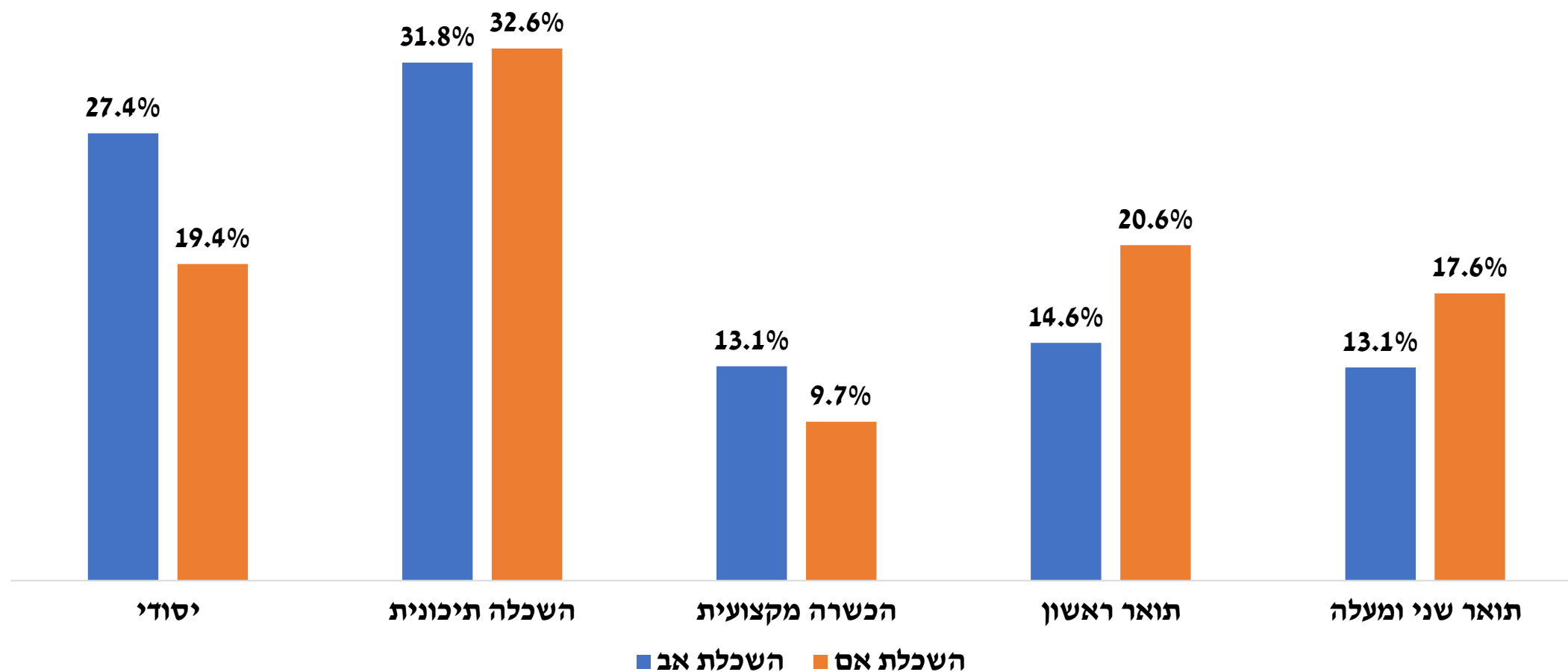
יותר מ-70% ממשתתפי המחקר הינן נשים, לעומת 28% גברים

כ- 66% מהמשתתפים בסקר היו מוסלמים, 28% דרוזים ו- 6% בלבד נוצרים

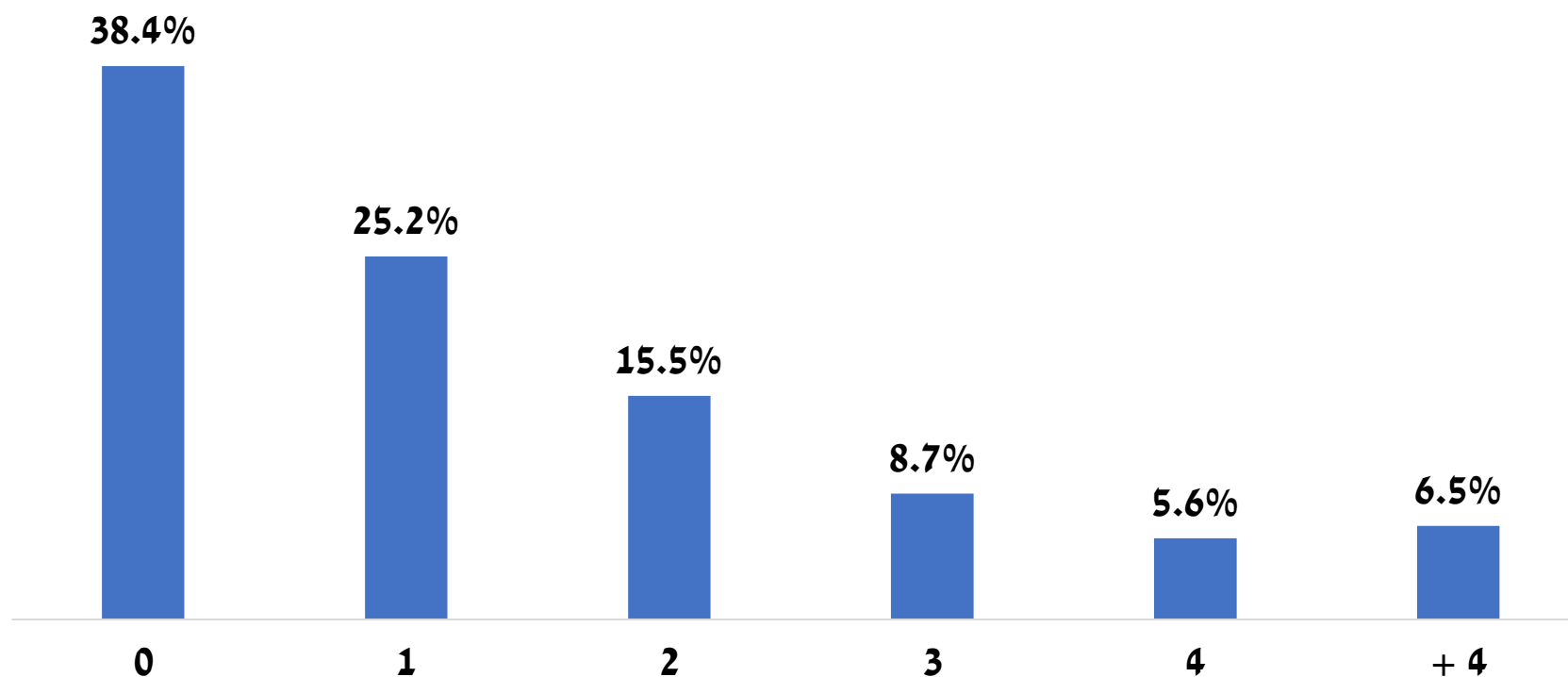

**יותר מ- 60% מההורים של משתתפי הסקר אינם אקדמאיים.
 בקרב האבות, יותר מ- 27% הינם בעלי השכלה יסודית בלבד**

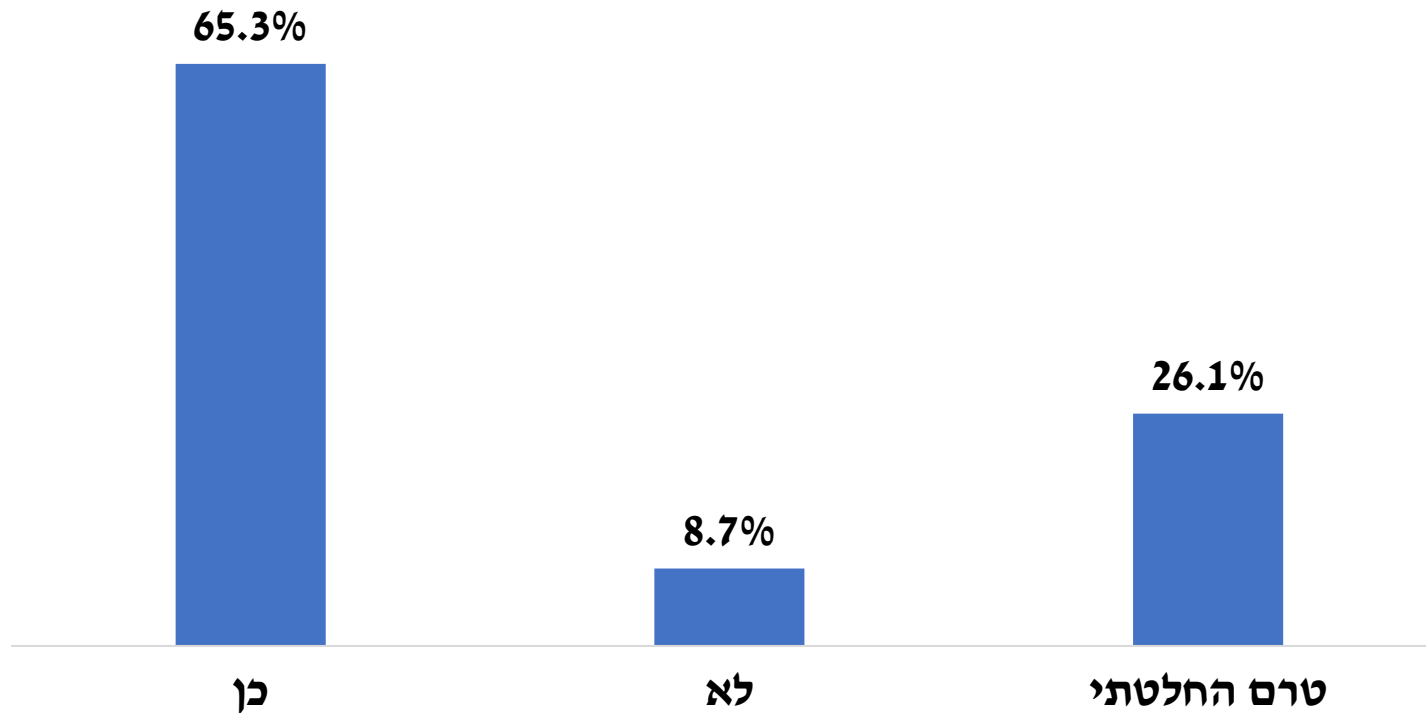
עבור יותר מ- 38% ממשתתפי הסקר, אין אחים אקדמאיים

מספר אחים אקדמאיים במשפחה

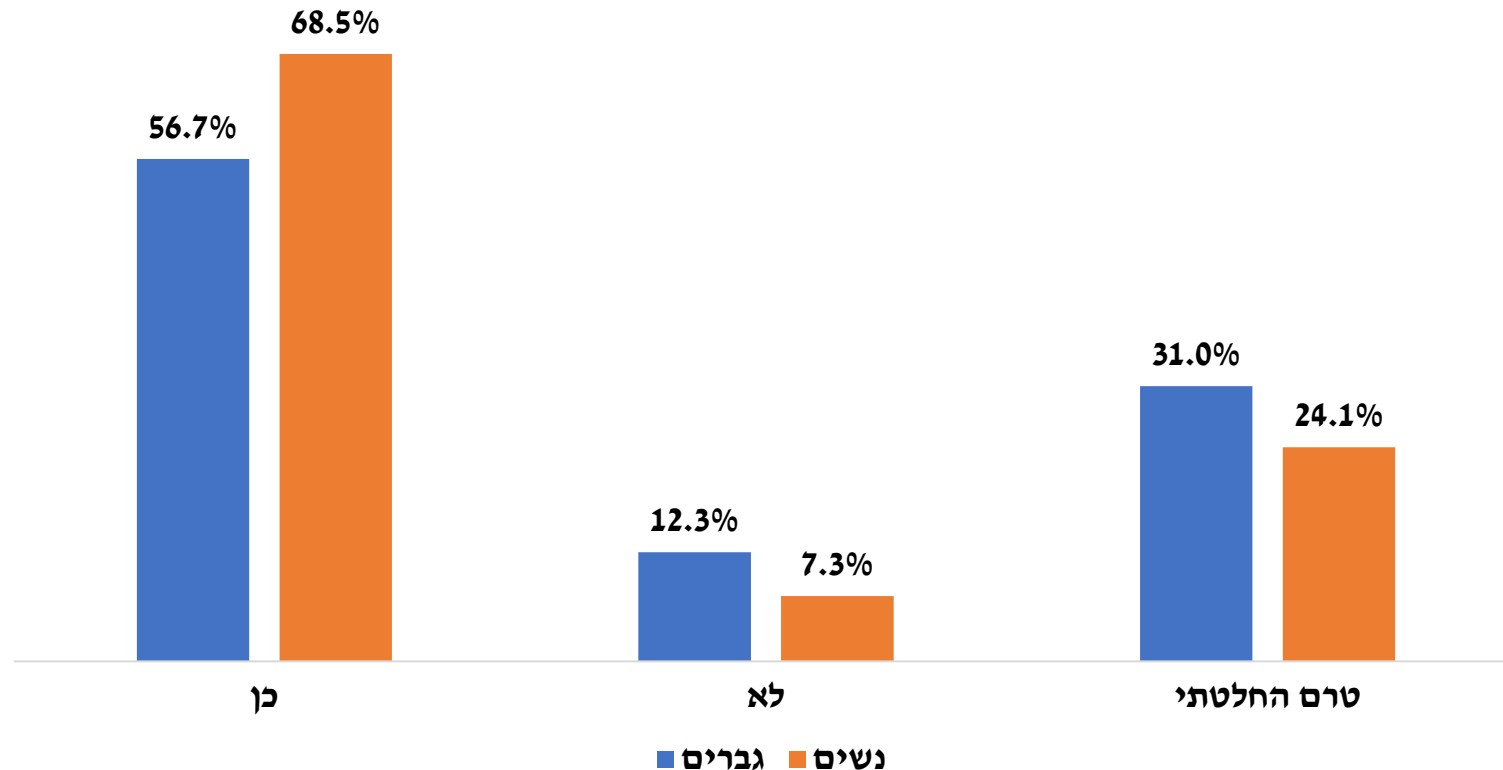
**רק 65% ממשתפי רואד, שהינם מלכתחילה בעלי פוטנציאל גבוה
לאקדמיה, ציינו שיש להם כוונות עתידיות ללמוד באקדמיה בישראל**

כוונות לימודים באקדמיה בארץ

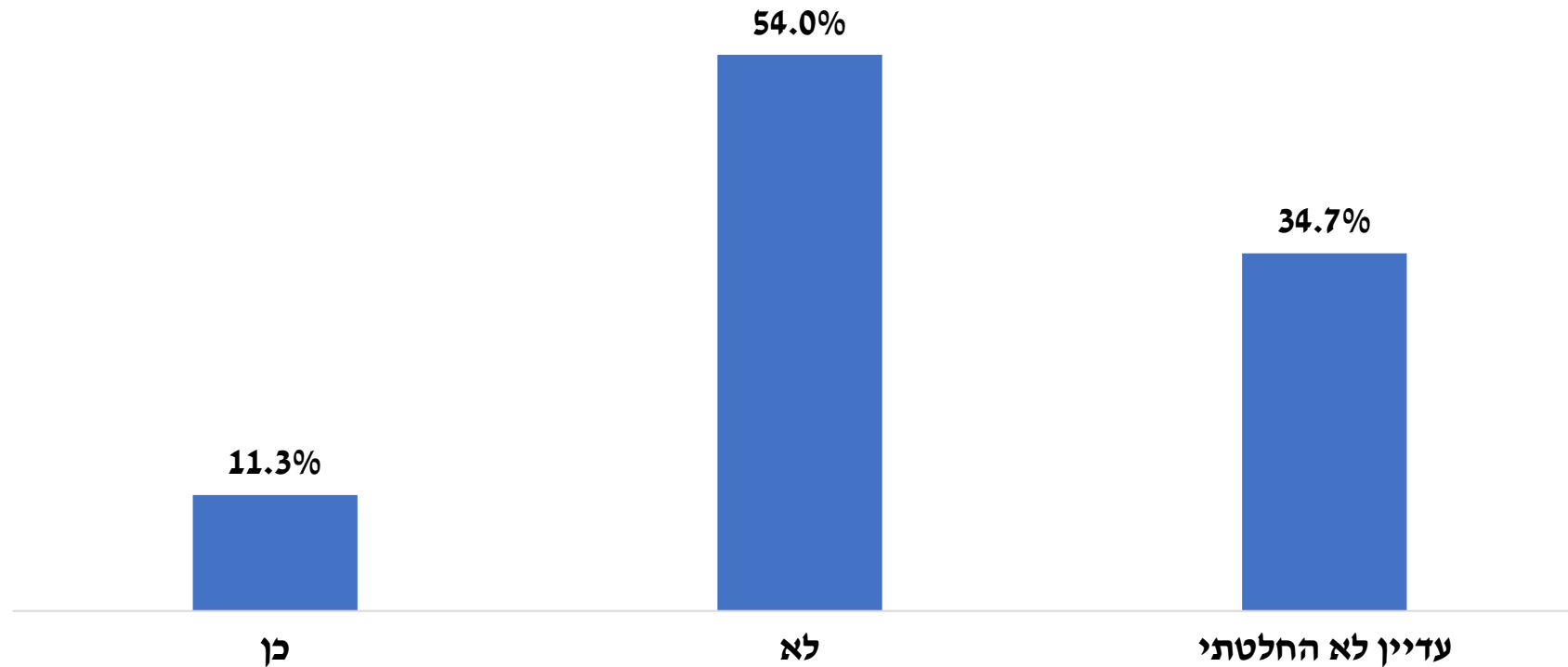
קרוב ל- 70% מהנשים הביעו כוונות ללמוד באקדמיה בישראל, לעומת 57% מהגברים. יותר מ- 40% מגברים ציינו שאינם מתכוונים ללמוד בארץ או טרם החליטו.

כוונות לימודים באקדמיה בישראל- גברים לעומת נשים

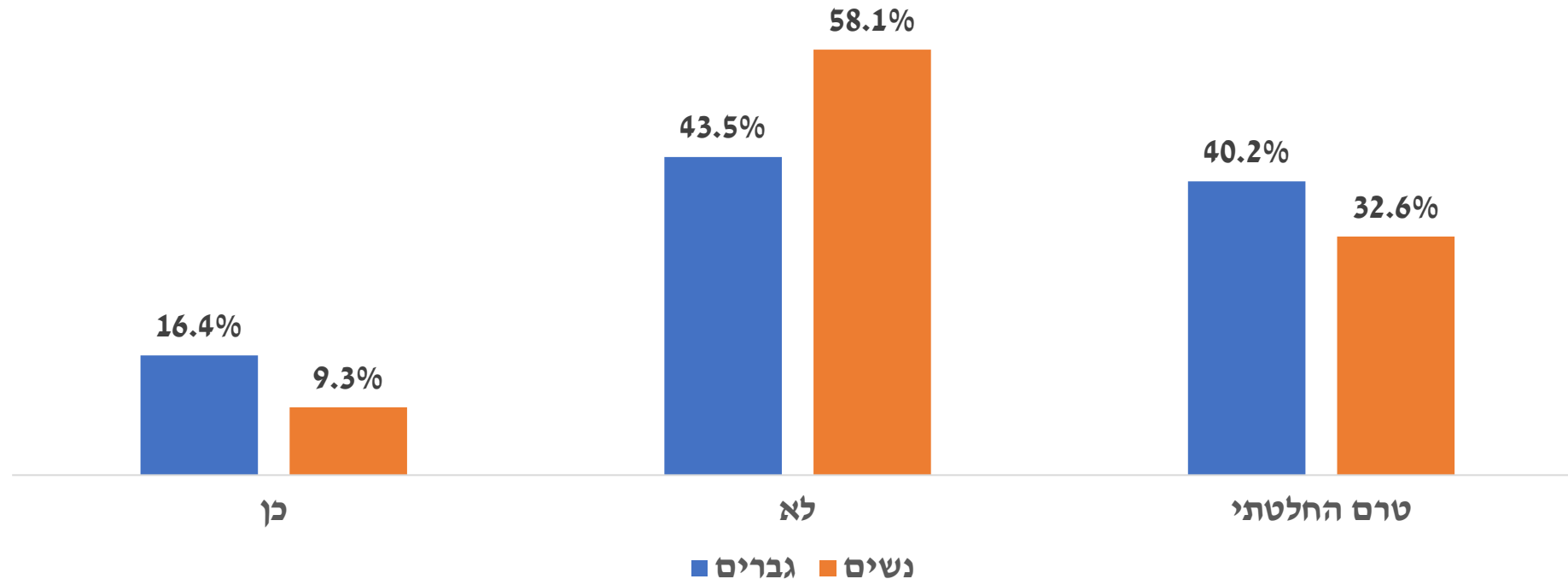
11% ציינו שהם מתכוונים ללמוד בחו"ל כאשר כ- 35% נוספים ציינו שהם שוקלים ללמוד בחו"ל אך טרם קיבלו החלטה סופית

כוונות לימודים באקדמיה בחו"ל

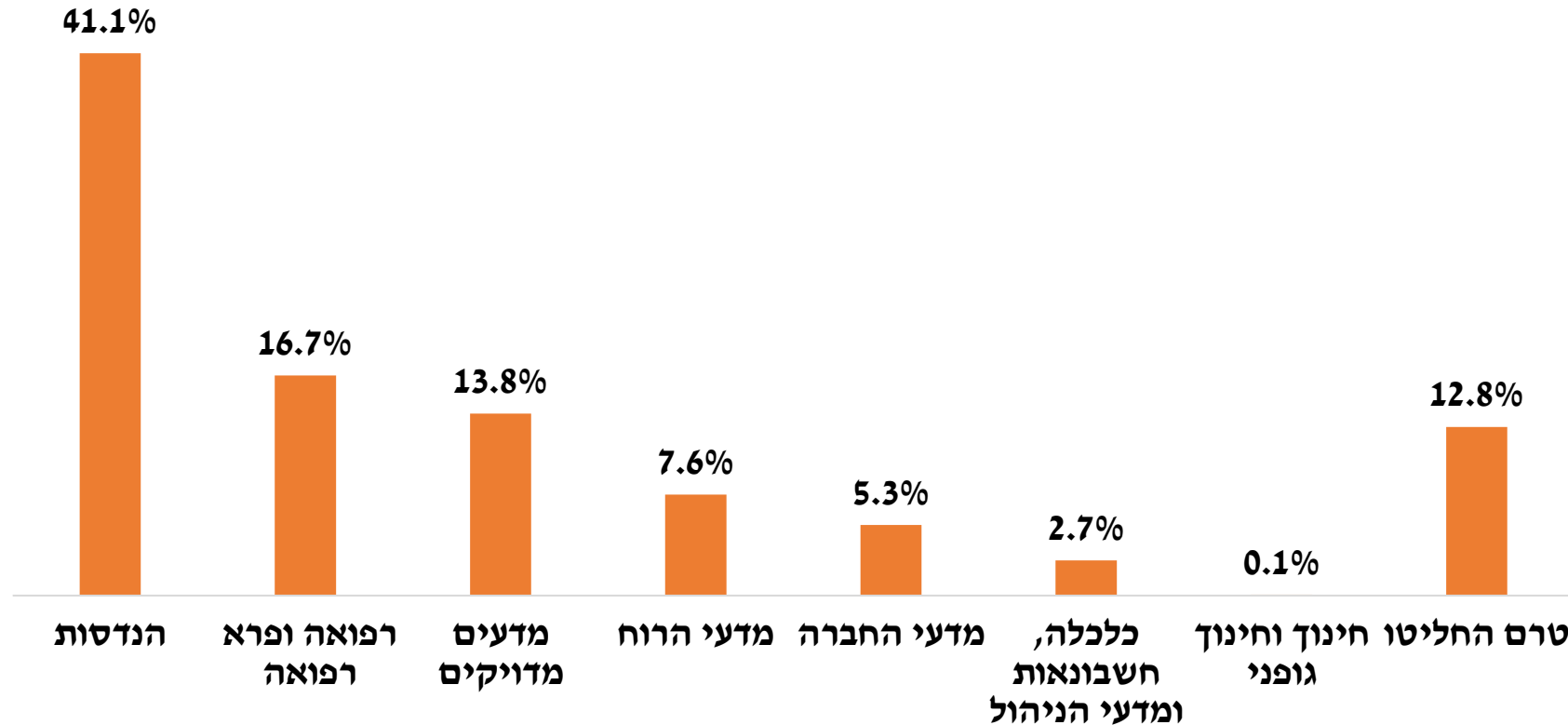
כ- 16% מהמשתתפים הגברים ציינו שהם מתכוונים ללמוד בחו"ל בעתיד, לעומת 9% בקרב הנשים. רוב הנשים (יותר מ-58%) ציינו שאין להן כוונות ללמוד בחו"ל.

כוונות ללמוד באקמידה בחו"ל-גברים לעומת נשים

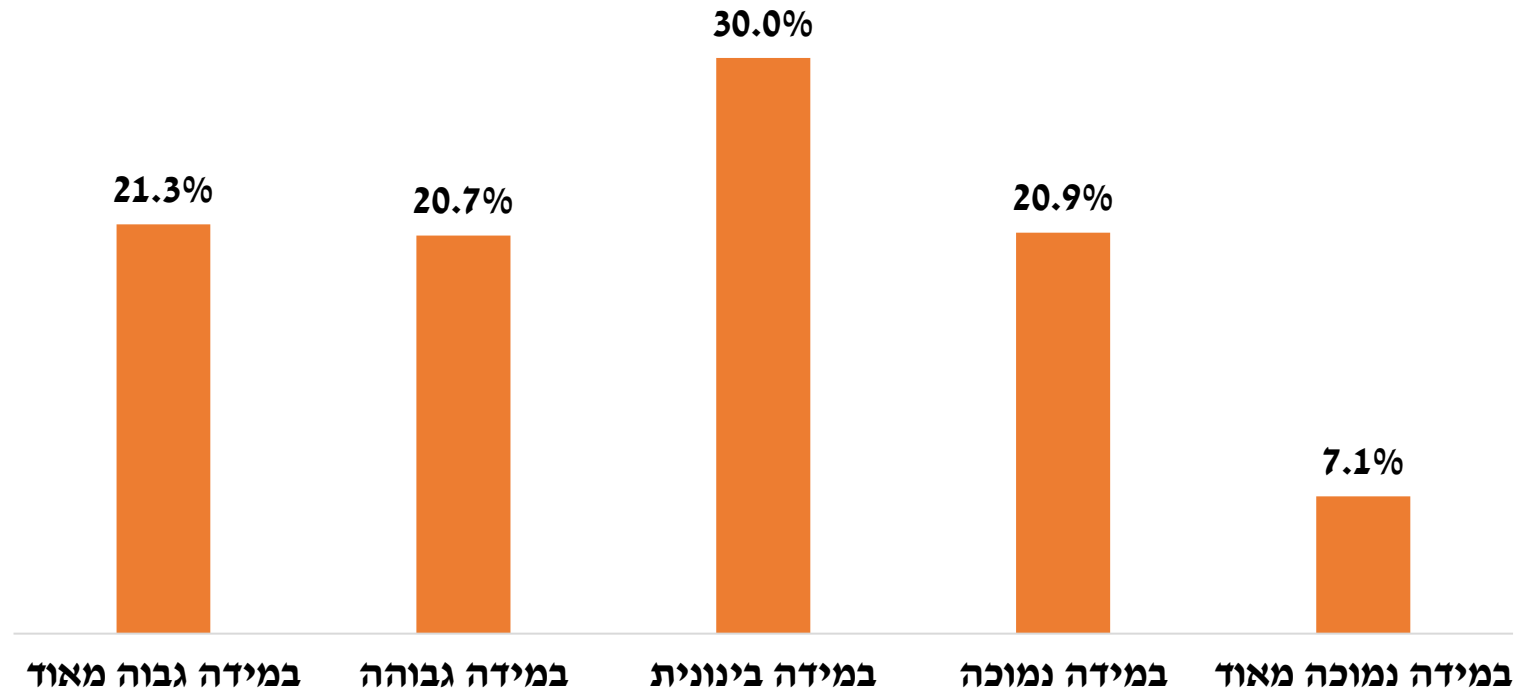
בשאלה על מוסד הלימודים בו הם מתכוונים ללמוד, רוב המשתתפים ציינו שירצו ללמוד באוניברסיטאות כאשר שיעור נמוך מאוד ציין מכללות. יתרה מכך, יותר מ- 40% מתכוונים ללמוד הנדסות, כ- 17% רפואה ופרא רפואה ועוד כ- 14% מדעים מדויקים. קרוב ל- 13% טרם החליטו.

מקצועות שהמשתתפים במחקר מתכוונים ללמוד

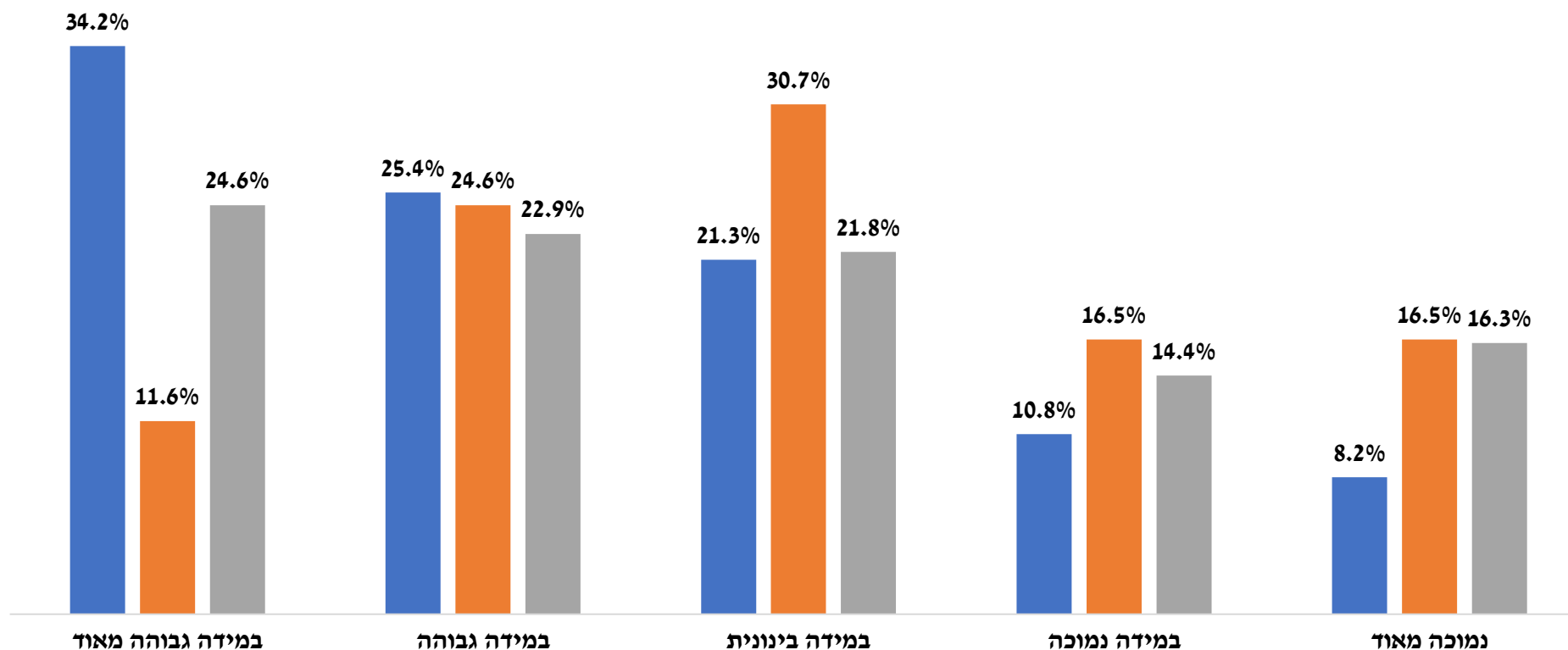
יותר מ- 41% מהמשתתפים ציינו כי הם צריכים ייעוץ פרטני על מנת לקבל החלטות לגבי עתידם המקצועי והאקדמי

באיזה מידה את/ה מרגיש/ה צורך לקבל יעוץ פרטני לבחירת מקצוע בעתיד?

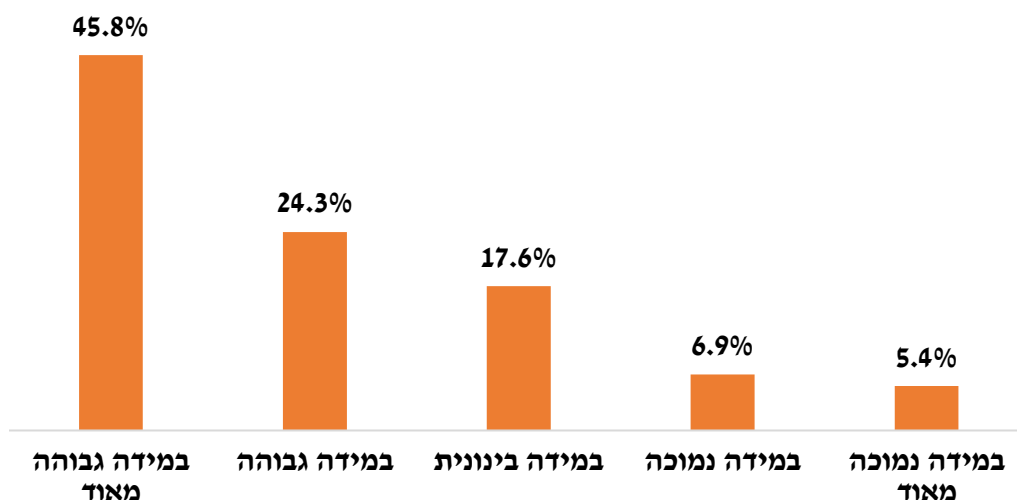
ההשפעה המשמעותית יותר על קבלת החלטות לימודים בקרב המשתתפים הינה חברתית: ההשפעה של ההורים ושל הסביבה ופחות של מערכת החינוך

מידת ההשפעה של ההורים/מערכת החינוך והסביבה על קבלת החלטות לימודים

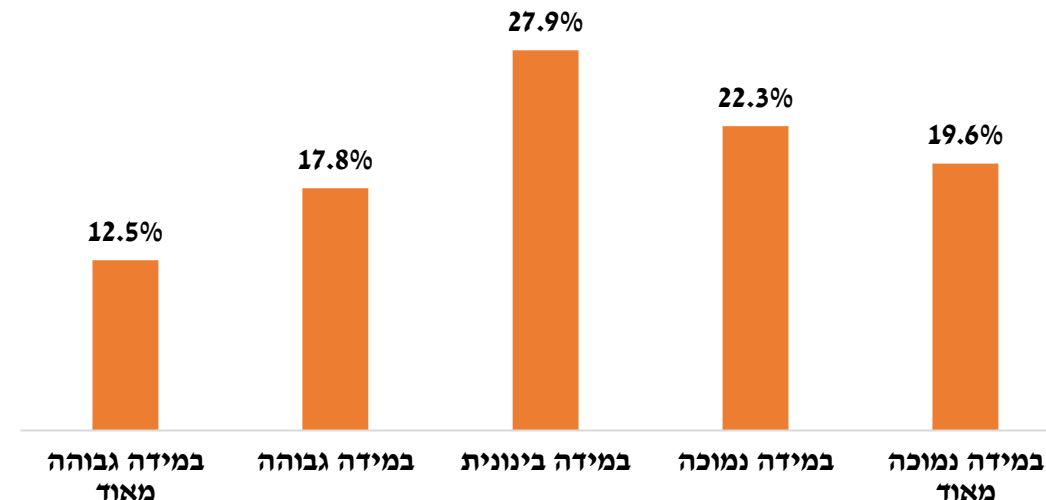

יותר מ- 70% מהמשתתפים ציינו כי ההורים יעזרו להם במימון הלימודים כך גם קרוב ל- 70% ציינו שהצורך שלהם לשלב עבודה עם הלימודים הינו נמוך/בינוני

באיזו מידה הנך חושב שההורים יעזרו לך במימון הוצאות
הלימוד באקדמיה?

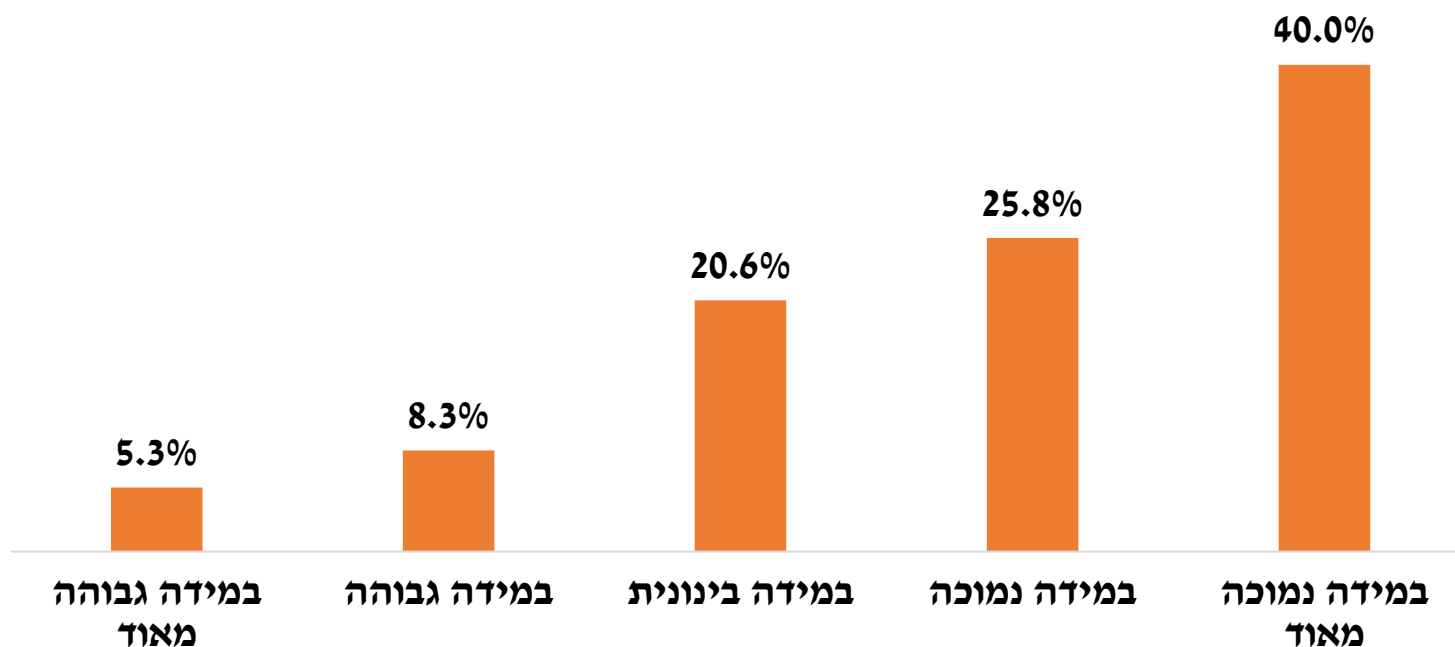

באיזו מידה הינך חושב/ת שכתוצאה מהמצב הכלכלי תצטרך
לשלב עבודה ולימודים כבר מהשנה הראשונה?

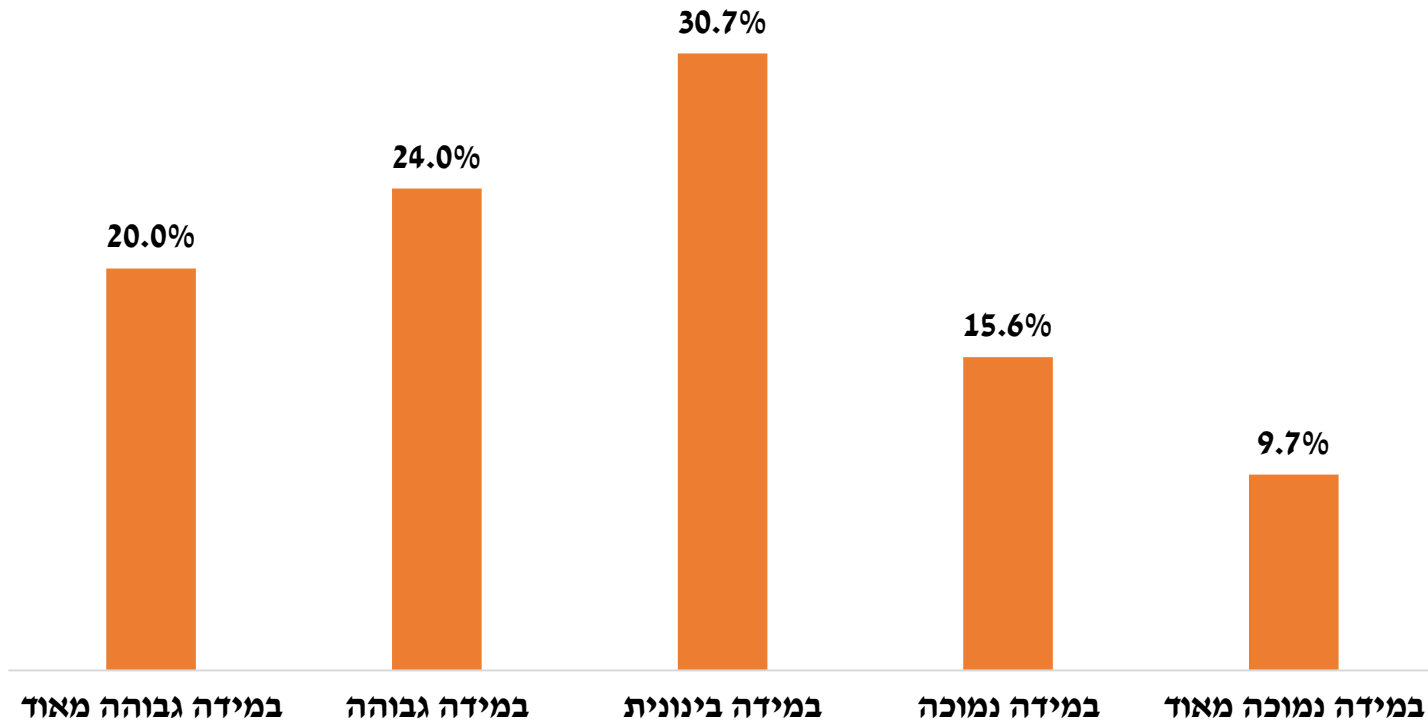
ניתן לראות תמונה הפוכה כאשר מסתכלים על דחיית לימודים בשל קושי כלכלי. 14% בלבד חושבים שיצטרכו לדחות את הלימודים בגלל קושי כלכלי. כלומר, המצב הכלכלי אינו מהווה חסם עבור רוב הצעירים הערבים שהשתתפו בשאלון

באיזו מידה הינך חושב/ת שהמצב הכלכלי יגרום לך לדחות את לימודיך מעבר למה שתכננת?

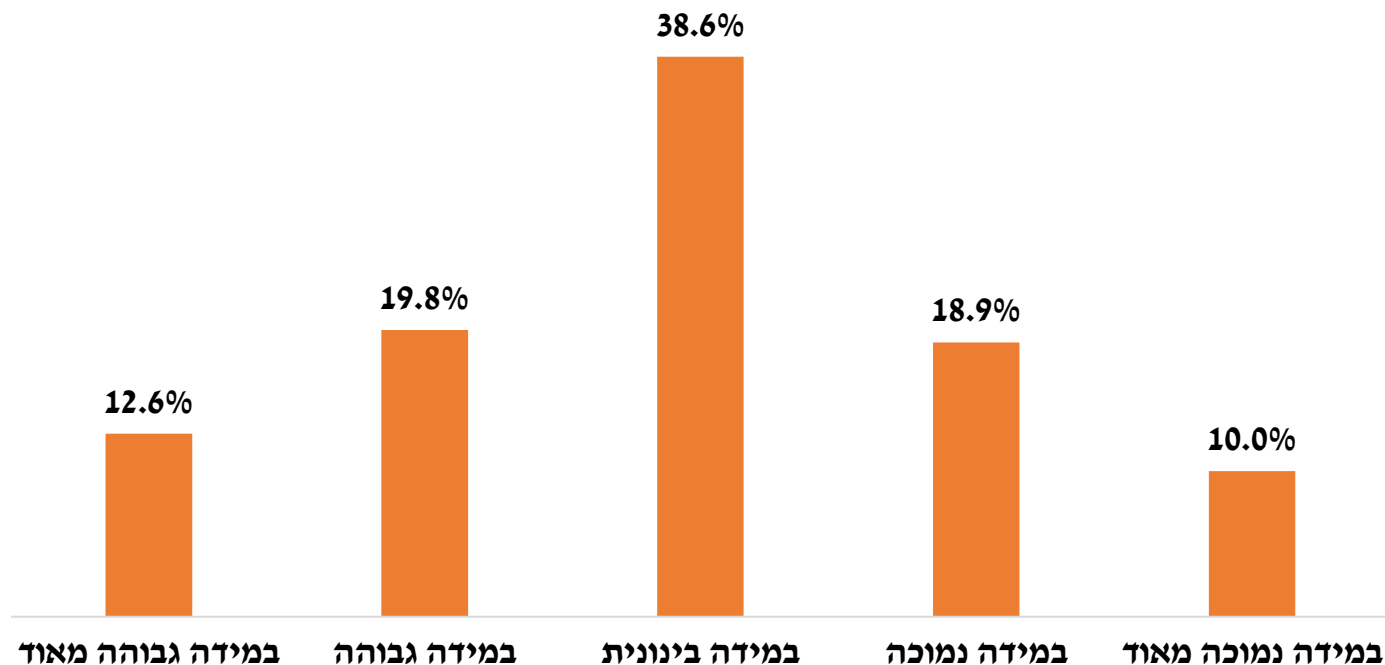
רק 44% ציינו כי להורים שלהם יש מידע וידע על האקדמיה במידה גבוהה

באיזו מידה היה להורים שלך ידע על האקדמיה (לדוגמה: תנאי קבלה, הרשמה, מבחני מיון) לפני תחילת הלימודים שלך?

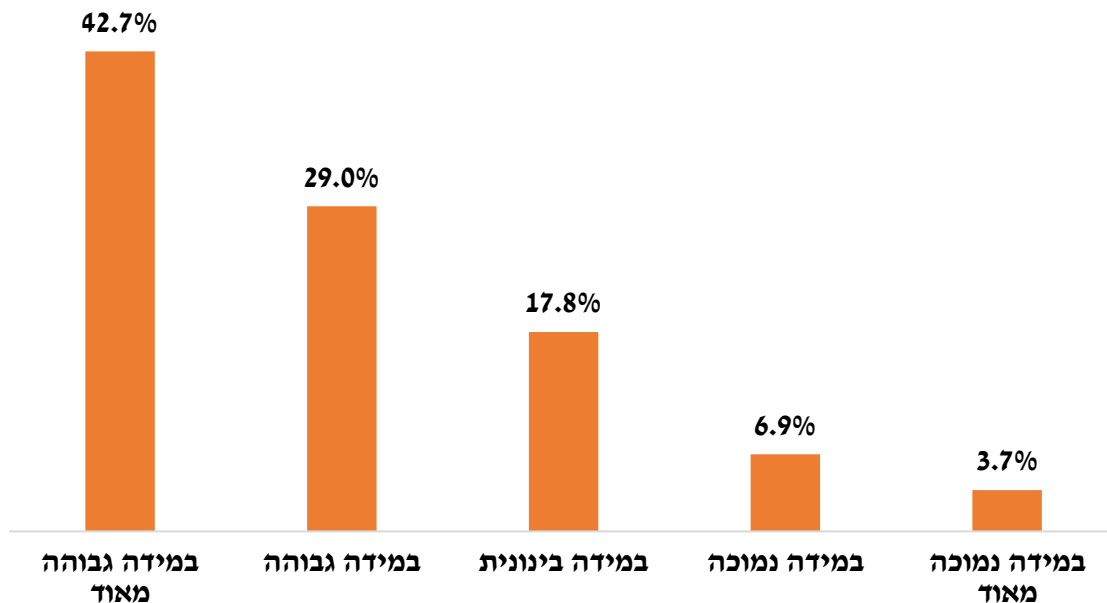
נראה שהתכנים הלימודיים באקדמיה לא מהווה חסם משמעותי עבור שני שליש ממשתפי המחקר.

באיזו מידה הנך חושש מקשיים באקדמיה כתוצאה מתכנים לימודיים?

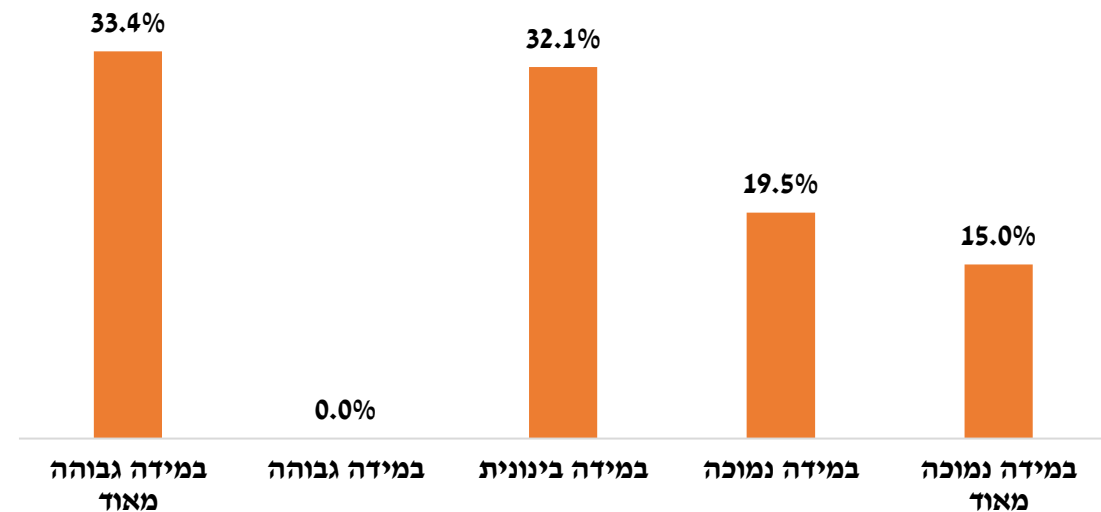

מצד אחד, הורים לצעירים ערבים מאוד מעורבים בלימודים שלהם (יותר מ- 70% מעורבים במידה גבוהה/גבוהה מאוד), מצד שני, הם מפעילים לחץ על הצעירים להצליח.

באיזו מידה ההורים שלך מעורבים במצב הלימודי שלך (הישגים
בבחינות, השלמת מטלות, ממוצע, פרויקטים)?

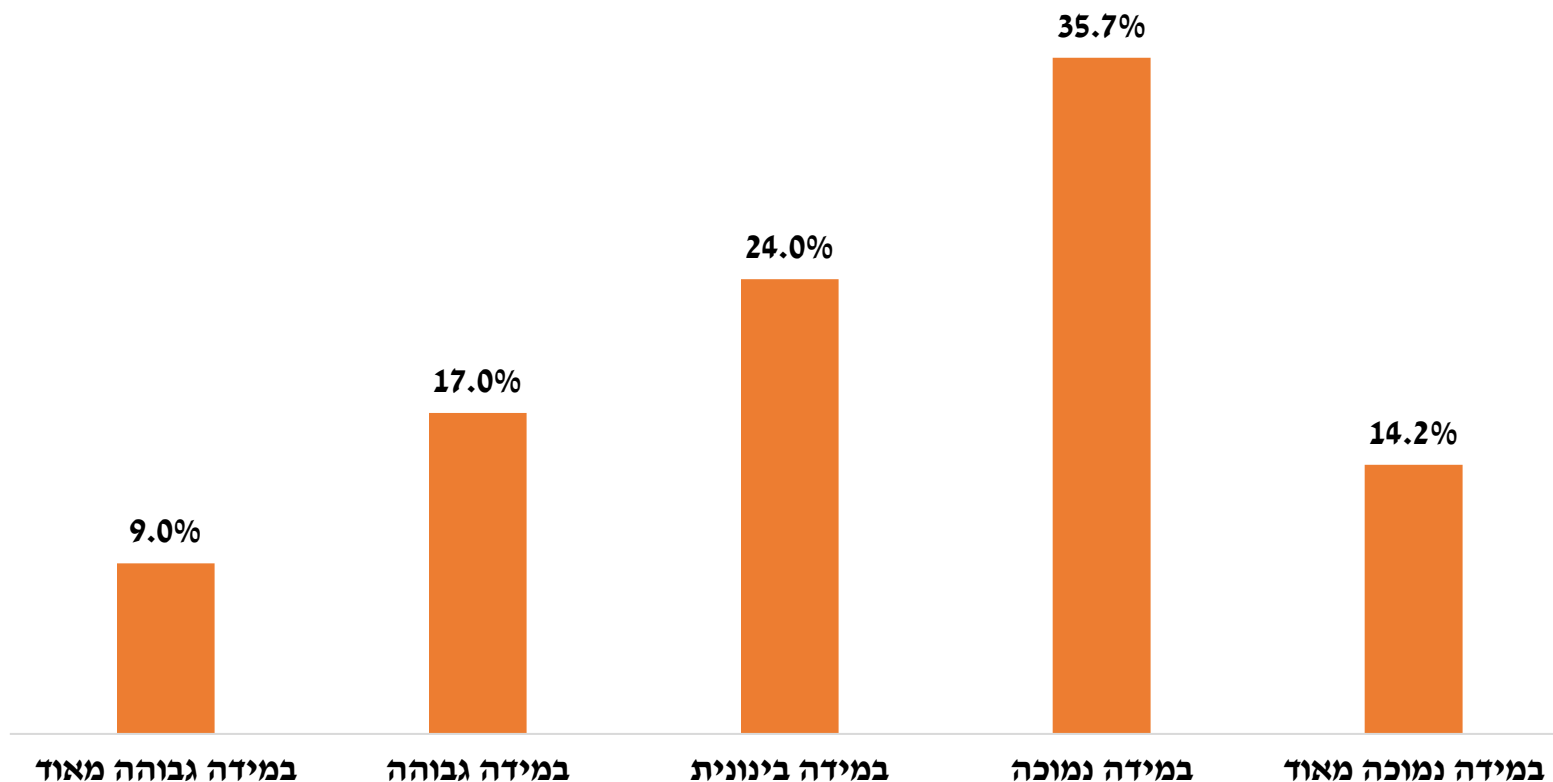

באיזו מידה אתה/מרגיש/ה לחץ מההורים להצליח
בלימודים?

הקושי החברתי לאחר תחילת הלימודים לא נראה משמעותי בעיני צעירים (בנקודת זמן נוכחית, כלומר, טרם התחילו את לימודיהם).

באיזו מידה הינך חושב שיהיו לך קשיים חברתיים בהיותך סטודנט?

קולות המשתתפים :

אילו גורמים משפיעים על החלטות שלהם בנוגע לאקדמיה

שאלנו על המניעים לבחירת האקדמיה :

- "رغبات اهلي ، لاني احب الدراسة ، بناء مستقبل" – רצון ההורים, כי אוהב ללמוד, לבנות עתיד
- "اهلي فرضو علي" – כפיית ההורים
- "من أجل أهلي" – למען ההורים
- "الأهل العائله الأصدقاء" – הורים, משפחה וחברים

שאלנו על הקשיים הרגשיים :

- "تجربه لا احد خاضها في عائلتي" – הראשון במשפחתי
- "التفكير التقليدي لدى العائلة" – החשיבה המסורתית של המשפחה
- "ضغوطات الاهل،المجتمع والخ.." – לחץ ההורים, החברה ועוד..

مמצאים והמלצות:

ממצאים –

- קיימת השפעה משמעותית של ההורים ושל הסביבה החברתית על תהליכי קבלת ההחלטות של הצעירים בבחירת המקצוע ופחות מערכת החינוך
- ההורים מעורבים במידה גבוהה בלימודים של ילדיהם וקיים קשר תלות כלכלי ולחץ להצליח.
- קיים פער בהנגשה המידע ללימודים בארץ לעומת לימודים בחו"ל.
- ההורים לא נחשבים כבעלי מידע וידע על האקדמיה במידה גבוהה
- חוסר מודעות לקשיים החברתיים והשתלבות באקדמיה לאחר תחילת הלימודים

ממצאים והמלצות:

המלצות –

- פיתוח מענה להגברת מעורבות ההורים בתהליכי הליווי וההכוון האקדמי.
- פיתוח והטמעת מיומנויות ראייה אנליטית ותהליכית ודרכי התמודדות עתידיות.
- לבחון מעורבות האקדמיות ובעלי ההשפעה החברתית בסדנאות ומפגשי ליווי רוחביים.
- בניית תהליך ליווי בתוך האקדמיה לתמיכה וסיוע לסטודנטים מהחברה הערבית לתמיכה בלימודים ותמיכה רגשית וחיבור לאווירת הקמפוס.
- בניית שיתוף פעולה ותהליך הכנה לאקדמיה ביחד עם צוותי רואד כמה חודשים לפני פתיחת שנת הלימודים.

شكرا
תודה